

Kõrgessaare Vallavalitsus

2009.aasta eelarve seletuskiri

1. EELARVE KOOSTAMISE LÄHTEKOHAD	3
2. TULUD	4
2.1 MAKSUD	4
2.1.1 Üksikisiku tulumaks	5
2.1.2 Maamaks	6
2.2 KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK (OMATULUD).....	6
2.2.1 Riigilõiv	6
2.2.2 Laekumine haridusasutuste majandustegevusest.....	7
2.2.3 Laekumised kultuuriasutustelt	8
2.2.4 Laekumised spordiasutustelt.....	8
2.2.5 Laekumised sotsiaalasutustelt	9
2.2.6 Laekumised elamu- ja kommunaalmajandusest	9
2.2.7 Laekumised keskkonnaalastelt tegevustelt.....	9
2.2.8 Laekumised üldvalitsemisest.....	10
2.2.9 Laekumine muudelt majandusaladelt	10
2.2.10 Üüri- ja renditulud	10
2.2.11 Laekumised õiguste müügist.....	10
2.2.12 Muu kaupade ja teenuste tulu.....	10
2.3 TOETUSED.....	10
2.3.1 Riigilt ja riigiasutustelt.....	11
2.3.2 Kohaliku omavalitsuse üksustelt.....	11
2.3.3 Mittesihotstarbelised toetused	11
2.4 MUUD TULUD	11
3. FINANTSEERIMISTEHINGUD	12
4. KULUD.....	12
4.1 Kulude ülesehitus.....	12
4.2 Üldvalitsemine.....	14
4.3 Politsei.....	15
4.4 Majandus	15
4.5 Keskkonnakaitse	16
4.6 Elamu- ja kommunaalmajandus	16
4.7 Vaba aeg.....	17
4.8 Haridus.....	17
4.9 Sotsiaalteenused	18
6. AASTATE VÕRDLUS	20
6.1 TULUD.....	20
6.2 KULUD	22

1. Eelarve koostamise lähtekohad

Kõrgessaare valla 2009.a eelarve projekti koostamise õiguslikuks aluseks on Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, Valla- ja linnaeelarve seadus, Kõrgessaare valla põhimäärus ja valla arengukava.

Riigi keskvalitsuselt omavalitsustele üleantud funktsioonide arv on aastate jooksul suurenenud, viimase suurema kuluartiklina anti omavalitsuste eelarvetesse alates 2000.aastast õpetajatele palkade maksmine. Riigieelarvest tehakse kohalikele omavalitsusele erineva otstarbega eraldisi avalike funktsioonide täitmiseks. 2005. aastal anti kohalikele omavalitsustele üle puuetega inimeste sotsiaalhoolekande vahendid ning riigieelarvest eraldatavad hariduse valdkonna investeeringud liideti üldhariduskoolide pearahaga. 2006.a suurendati KOV-le eraldatava füüsilise isiku tulumaksu osakaalu 0,1 protsendi võrra, mis oleks pidanud tagama senise riikliku hooldajatoetuse vahendid. 2007.a suurendati taas KOV-le eraldatava füüsilise isiku tulumaksu osakaalu 0,1 protsendi võrra, mis peaks katma senise haridus- ja kultuuritöötajate palkade ühtlustamiseks eraldatud vahendid. 2008.a tulumaksu osakaalu muudetud ei ole. 2009.aastal eraldab Maksu- ja Tolliamet kohalikele omavalitsustele 11,94% antud territooriumilt laekunud üksikisiku brutotulust. Võrreldes 2008.aastaga laekub tulumaksu 0,04% rohkem.

Eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks 01.01.2009-31.12.2009. Eelarve on Kõrgessaare Vallavolikogule kinnitamiseks esitatud ühe määrusena. Määrus koondab prognoositavad tulud klassifikaatorite lõikes ja kulud tegevusalade ning majandusliku sisu lõikes, esitatud on finantseerimistehingud. Määruse lisaga kinnitatakse 2008.a sulgemata assigneeringute ning 2008. eelarveaasta lõpuks täitmata jäänud kohustuste loetelu ja summad.

Rahandusministeerium hindab Kõrgessaare valla finantsraportit järgmiselt:

Nõrkused:

- Elanike arv on vähenenud perioodil 2003-2008 kokku 9,1%. Elanike arvu jätkuv langus pidurdab omavalitsusüksuse tulubaasi kasvu ning üldist arengut.
- Maksumaksjate arv on vähenenud perioodil 2002-2007 kokku 0,8%. Maksumaksjate arvu jätkuv vähenemine pidurdab omavalitsusüksuse tulubaasi kasvu ning üldist arengut.
- Omavalitsusüksuse likviidsed vahendid on moodustanud perioodil 2003-2007 keskmiselt 3% puhastatud eelarvest. Madal likviidsus võib olla väga hea rahavoo juhtimise tulemus, kui ka ohumärk likviidsuskriisist kohustuste teenindamisel.

Tugevused:

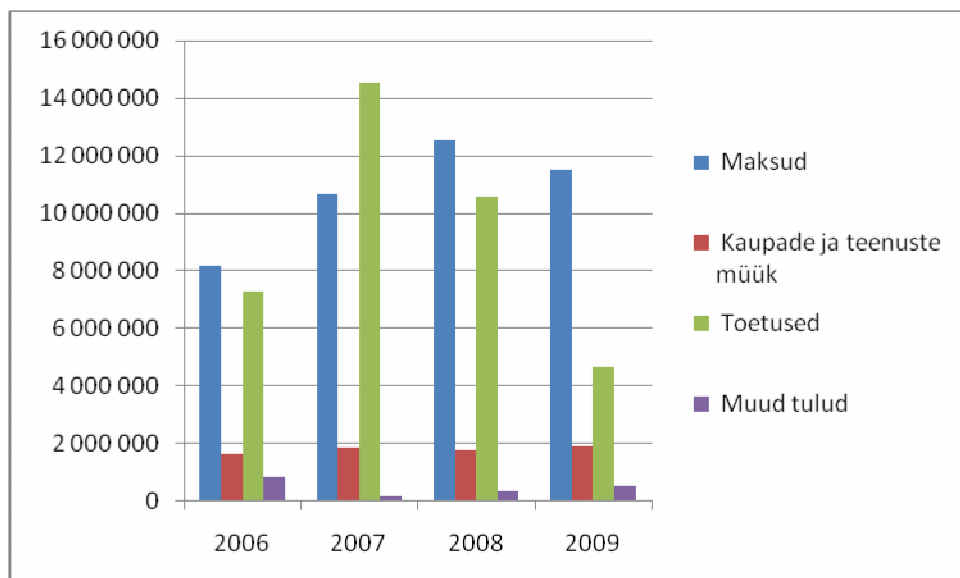
- * Eelarve puhastulude keskmine kasv perioodil 2002-2007 oli 10%. Puhastulude kiire kasv tõstab omavalitsusüksuse arengusuutlikkust ning võimaldab pakkuda elanikele mitmekülgsemalt kvaliteetseid teenuseid.
- * Arvestuslikud tulud (tulumaks, maamaks, ressursimaks) elaniku kohta perioodil 2003-2007 moodustasid 99% Eesti keskmisest. Põhiliste omavabatulude suurus elaniku kohta näitab omavalitsusüksuse võimekust ilma toetusteta hakkama saada.
- * Kuludest 7% on suunatud perioodil 2003-2007 omavahendites investeeringuteks. Investeeringute osakaal kuludest on keskmine.
- * Omafinantseerimisvõimekus on perioodil 2003-2007 olnud 1,07. Omafinantseerimisvõimekus näitab, et omavalitsusüksus on võimeline jooksvate kulude kõrvalt tagama oma varade säilimise ning panustama ka osaliselt arengusse.

* Võlakoormus moodustas 2007. aasta lõpu seisuga 27% puhastatud eelarvest. Keskmise võlakoormus võimaldab omavalitsusüksusel suuremate projektide teostamist laenuvahendite arvelt.

+ Omavalitsusüksuse eelarve on perioodil 2003-2007 olnud ülejäägis (1,7% puhastatud eelarvest). Ülejäägiga eelarve iseloomustab hea finantsdistsipliiniga omavalitsusüksust.

2. Tulud

Kõrgessaare valla eelarveline tulubaas koosneb traditsiooniliselt maksutuludest, järgnevad toetused riigilt, omatulud ja muud tulud. 2006 ja 2007 on kajastatud tegelik laekumine, 2008 on kajastatud kinnitatud eelarve ja 2009 on kajastatud planeeritav tulu.

2.1 Maksud

Maksutulud moodustavad eelarve tulude mahust 62%.

Kõrgessaare valla demograafiline struktuur seisuga 01.01.2008 jaguneb:

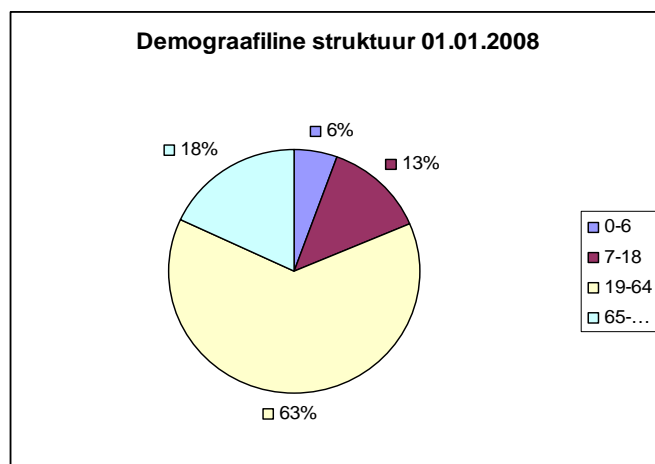
0 – 6 aastaseid 78

7 -18 aastaseid 177

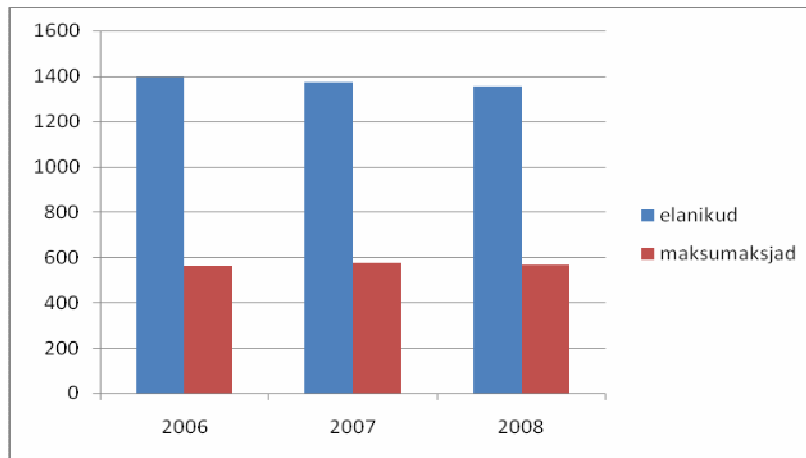
19 -64 aastaseid 869

65a ja vanemaid 247

Kokku 1371 inimest

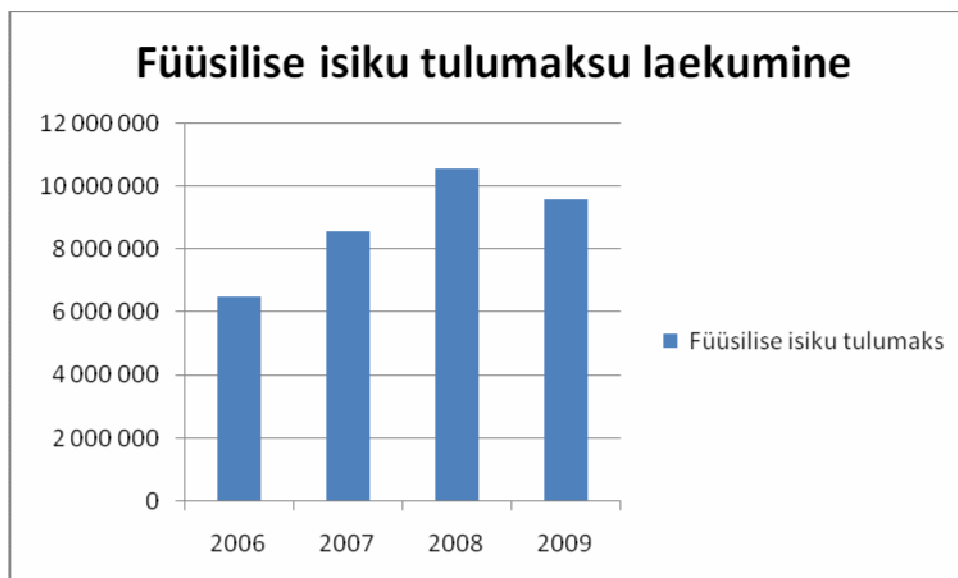

Elanike ja maksumaksjate arv

2.1.1 Üksikisiku tulumaks

Üksikisiku tulumaksu laekub tulumaksuseaduse alusel. Maksu arvestab täismahus Maksu- ja Tolliamet, kes kajastab füüsiliselt isikult saadud tulumaksust selle edasiantava maksuna KOV-le. 2009.aastal eraldab Maksu- ja Tolliamet kohalikele omavalitsustele 0,04% enam võrreldes 2008.aastaga, antud territooriumilt laekunud üksikisiku brutotulust. Omavalitsusüksusele kantava maksusumma arvutamisel ei arvata maksustatava tulu hulka pensione ja kasu vara võõrandamisest.

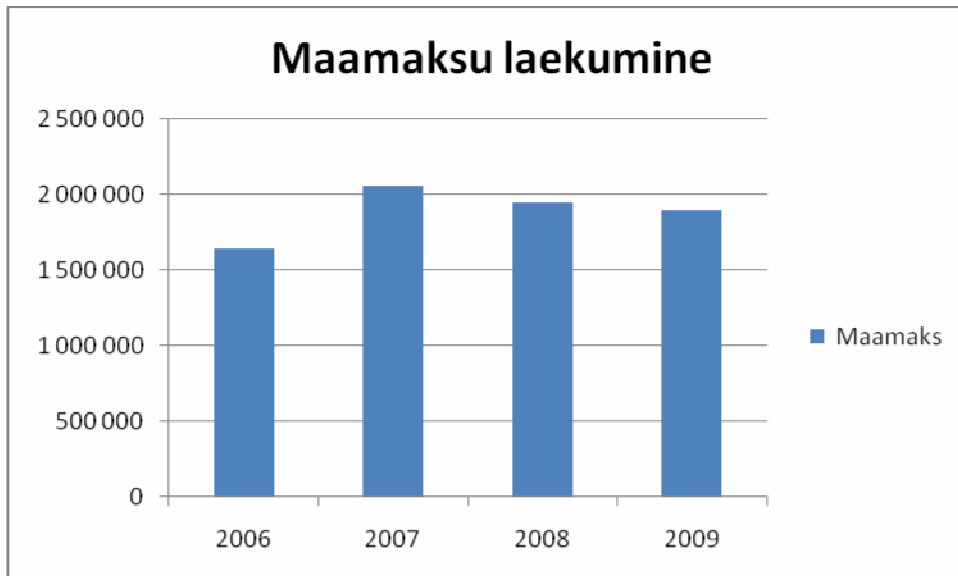
2.1.2 Maamaks

Maamaks arvutatakse Keskkonnaministri 30 novembri 2001.a määruse nr 50 „Maa korralise hindamise tulemuste kehtestamine“ alusel määratud maatüki maksustamishinna ja Maamaksuseaduse § 5 ettenähtud maamaksumäär 0,1-2,5% korrutamise tulemusel.

Maksumäär kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu. Kõrgessaare vallas on 2008.aastaks kehtestatud hinnatsoonis H0392001 maksumääraks 1,5% maa maksustamishinnast aastas, hinnatsoonis H0392002 2,5% ning valla haldusterritooriumil haritava maa ja loodusliku rohumaa maksumäär 1,5%.

Maamaksu kogusumma sõltub maksuvabastustest ja soodustustest. Kui omavalitsus rakendab maksuvabastusi, siis kohalike omavalitsusüksuste eelarvetulude vähenemist riigieelarvest ei hüvitata.

2009.a maamaks on prognoositud eeldusel, et maamaksumäärad ja soodustused jäävad 2008.a tasemele.

2.2 Kaupade ja teenuste müük (omatulud)

Kaupade ja teenuste müük moodustab eelarve tulude mahust 10% kokku ja jaguneb järgmiselt:

2.2.1 Riigilõiv

Kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekub, sellest:

- Ehituslubade väljastamine (2000 krooni ehitise püstitamiseks, millele lisandub 5 krooni iga ehitatava ruutmeetri eest ehitusprojektis fikseeritud ehitise suletud netopinnast arvestatuna, 1000 krooni üksikelamu püstitamiseks, 500 krooni ehitusloa väljastamise eest).
- Kasutusloa väljastamine (1000 krooni ehitise kasutusloa väljastamise eest; 500 krooni üksikelamu kasutusloa väljastamise eest; 140 krooni ehitise lammutusloa eest; 120 krooni ehitise teenindamiseks vajaliku rajatise kasutusloa eest).
- Kirjaliku nõusoleku taotluse läbivaatamise eest 500 krooni.
- Vallasekretäri notariaalsete toimingute eest (ärakirjad, allkirja tõestamine, volitused ja 300 krooni ettevõtte majandustegevuse registrisse kandmine).

2.2.2 Laekumine haridusasutuste majandustegevusest

- **Söökla teenustööd**

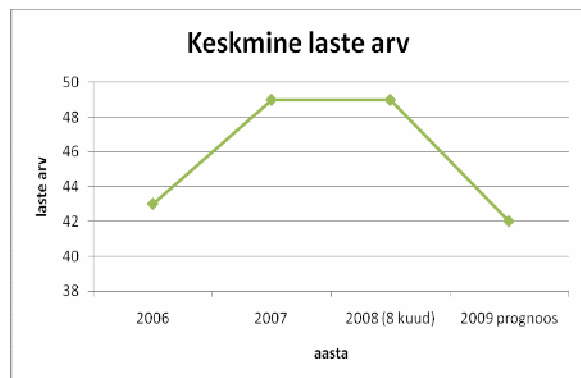
Söökla väljarentimisest saadav tasu (2360 krooni kuus), lisaks ruumi (saali) kasutamine (100 kr tund).

- **Lasteaia õppetasu** – lapsevanema tasu koolieelse lasteasutuse kulude katmisel

Vastavalt Koolieelse lasteasutuse seadusele (§ 27) toimub lasteasutuse majandamis-kulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude osaline katmine volikogu otsuse alusel vanemate poolt.

Kõrgessaare valla lasteaias Vigri on õppetasu suuruseks on kehtestatud 100 krooni kuus perest lasteaias käiva esimese lapse kohta, 75 krooni (2 last perest – teine laps), 50 krooni (3 last perest – kolmas laps).

2009.a on planeeritud aasta keskmiseks laste arvaks 42 last ja tuluga 45 200 krooni. (Normatiivne laste arv 54)

- **Lasteaia toiduraha**

Vastavalt Koolieelse lasteasutuse seadusele (§ 27) katab lapse toidukulu lasteasutuses vanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab juhataja. Lasteaias Vigri on toiduraha arvestuse aluseks tegelik toiduainete kulu maksumus. Toidupäeva maksumusest on lõunasöögi osatähtsus ca 50%, hommikusöögi osatähtsus 20%, õhtusöögi osatähtsus 30%.

Aastate keskmine

aasta	kohapäevad (lapsi)	toidupäevad (lapsi)	toidupäeva maksumus (kr)
2006	25	20	11,42
2007	30	27	10,70
2008 (8 kuud)	26	24	10,56

- **Kooli toiduraha**

Arvestuslik kulu õpilaste toitlustamisest, lisaks tulu koolilõuna müügist (2008.a omavalitsustöötajale 12,80 lõuna; teistele 20 krooni supipäev, 25 krooni praepäev).

Õppeaasta	Laste arv
2006/2007	110
2007/2008	105
2008/2009	94

- **Töövihikute müügitulu**

Töövihikud saavad õpilased tasuta (eraldus tasandusfondis). Laekumised eelmiste aastate tasumata võlad.

- **Muusikaklassi õppetasu**

Lauka Põhikooli klaveriklassis õpilase tasu 100 krooni kuus, arvestusperiood 9 kuud. Hetkel õpib 5 last.

- **Muud haridusasutuste omatulud**

Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §44¹ osalevad munitsipaalkooli tegevuskulude katmises täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate nende haldusterritooriumil elavate õpilaste arvuga.

Aasta	Hiiumaa OV vaheline arvlemine (kuus/kr)	Õpilaskoha maksumus Lauka Põhikoolis (kuus/kr)	Lapsi teistest OV-st (keskmise aastas)
2006	430,00	1 055,75	3
2007	600,00	1 111,75	5
2008	700,00	1 169,00	7

Muudeks omatuludeks on veel Kõpu liitklassi interneti püsiühenduse kasutamise katteks saadav tasu ja haridusasutuste majutusteenus.

2.2.3 Laekumised kultuuriasutustelt

- **Raamatukogu muud teenused**

Vastavalt Rahvaraamatukogu seadusele ja kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele rahva-, eriala- ja teadusraamatukogud põhimäärusejärgsest tegevusest laekuvad tulud on näiteks lugejapiletite müük, viiviste võtmine, raamatu-kogudevaheline laenutegevus, raamatute müük, paljundustööd, fototeenused, näituste korraldamine (ei arvestata haridusasutuste koosseisus olevaid raamatukogusid).

- **VAK`i tasulised üritused ja teenused**

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele rahva- ja kultuurimajade põhimäärusejärgsest tegevusest ning pääsmete müügist laekuvad tulud, samuti ruumide (üritusteks) üürimisest.

2.2.4 Laekumised spordiasutustelt

- **Laekumised spordi-ja puhkeasutuste majandustegevus**

Vastavalt Spordiseadusele ja kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele spordibaaside ja –komplekside põhimäärusejärgsest tegevusest tulenevate tasuliste teenuste osutamisest laekuvad tulud nagu spordiürituste korraldamine, spordirajatiste rent (jõusaali kasutamine), saunade, duššide kasutamine.

2.2.5 Laekumised sotsiaalasutustelt

- **Koduteenuste tasu**

Osutatava avahooldusteenuse eest tasuvad teenuse saajad 7-10 % oma pensionist kulude katteks.

Aasta	Teenuse saajate arv
2006	13
2007	17
2008	19

- **Muu teenuste tasu**

Sotsiaalhoolekande autode kasutamise eest laekuv tulu. Lastelaagri soodustusikute tasu.

- **Hooldekodu kulude osaliseks katteks**

Hooldekodus viibivate hooldajate sugulased tasuvad osaliselt valla poolt tasutud arvete katteks.

- **Päevakeskuse teenused**

Pesu pesemine, triikimine, rõivaste pisiparandused, dušši all käimine jms.

2.2.6 Laekumised elamu- ja kommanaalmajandusest

- **Vesivarustuse müügi tulu**

Ühisveevärgist tarbitav üks m³ vett maksab 8,50 kr.

Aasta	Müüdnud m ³
2006	13 484
2007	13 151
2008 (6 kuud)	6 604

- **Eluruumide kasutamine**

Tulud korterite üürist ja kinnimakstavatelt kommunaalkuludelt, seal hulgas kinnisvarainvesteeringutelt.

2.2.7 Laekumised keskkonnaalastelt tegevustelt

- **Kanaliseerimisteenused**

Ühiskanaliseerimise üks m³ maksab 18,50.

Aasta	Müüdnud m ³
2006	16 676
2007	12 308
2008 (6kuud)	6 321

2.2.8 Laekumised üldvalitsemisest

Tasud erastamise eeltoimingutelt, veoselod, Subaru kasutamise tasud, kantseleiteenused jms.

2.2.9 Laekumine muudelt majandusaladelt

- **Laekumised muudelt majandusaladelt**

Kajastatakse tuletornide piletimüügitulu.

Piletite hinnad kõikides tuletornides ühtsed: täiskasvanu 20 kr, õpilane 10 kr.

Aasta	Kokku külastajaid	Sh Kõpu	Sh Tahkuna	Sh Ristna
2006	33 514	23 853	9 661	-
2007	41 118	25 021	10 618	5 479
2008	33 831	21 729	7 368	4 734

2.2.10 Üüri- ja renditulud

- **Üüri- ja renditulud toodetud materiaaletelt ja immateriaaletelt varadelt**

Kajastatakse kinnisvarainvesteeringute ja muu vara üüri- ja renditasu, samuti internetiühenduse, elektri ja telefoni kasutamise katteks saadavat tulu.

2.2.11 Laekumised õiguste müügist

- **Hoonestusõiguse seadmise tasu**

Munitsipaalmaale hoonestusõiguse seadmise reglementeerib seaduste alusel kohaliku omavalitsuse üksus ning hoonestusõiguse tasu laekub omavalitsuse üksuse eelarvesse.

Kõrgessaare vallal on alates 2002.a II kvartalist hoonestusõiguse seadmise leping AS Elisa Eesti AS-iga 35 aastaks tasuga 2 600 krooni kuus.

- **Maa rendi tulu**

Maa renditulu on tasu riigi- ja munitsipaalmaa, samuti muude valitsussektori subjektide omandusse kuuluva maa lepingu alusel piiratud ajaks kasutusse andmise eest.

Kõrgessaare vallal on rendileping Ado Alliksoo'ga kahe valla maaüksuse kasutamiseks aastatasuga 210 krooni.

2.2.12 Muu kaupade ja teenuste tulu

Renault Traficu, murutraktori jms teenused.

2.3 Toetused

- **Sihtotstarbelised**

PRIAlt koolipiim, linnavalitsuselt raamatute soetuseks, Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumilt teede rekonstrueerimiseks, Kultuurkapitalilt, EAS'ilt projektitoetused, Haridus- ja teadusministeeriumilt õpilaskodu toetus jms.

- **Mittesihtotstarbelised**

Riigieelarve valla- ja linnaelarvete tasandus(toetus)fondi vahendid jaotatakse igaaastases riigieelarves jaotusvalemi alusel.

2.3.1 Riigilt ja riigiasutustelt

- **Haridusministeerium**

Õpilaskodu toimimise kuludeks.

- **Sotsiaalministeerium**

Päevakeskusele:

Toetatud elamise teenuseks 25 900 kr

Igapäevaelu toetamine 83 300 kr

2.3.2 Kohaliku omavalitsuse üksustelt

Kärdla Linnavalitsuse kaudu toimub raamatukogule teavikute soetus riigieraldistest. Eeldatav toetus 2009.a 33 000 kr.

2.3.3 Mittesihotstarbelised toetused

2009.a eelarve projekti on arvestatud riigieraldisi Rahandusministeeriumi andmetel 21.11.2008.a 4 489 682 kr

sh

tasandusfondi 958 000 kr

koolieelsete lasteasutuste toetus 156 300 kr

koolilõunaks 190 200 kr

haridusele 2 965 182 kr

toimetulekutoetuseks 177 000 kr

sotsiaaltoetuste ning –teenuste osutamise toetus 43 000 kr

2.4 Muud tulud

- **Vara müük**

2009.a on plaanis müüa:

- Heinamaa mü
- Käina tee 44
- Lauka pumbamaja
- Tööstuse tee 17a
- Tööstuse tee 29a

- **Intressitulud**

Arvestatakse ajutistelt vabade vahendite deponeerimisest saadavaid intressitulusid.

- **Maavara**

Maavara kaevandamisõiguse tasu arvestab Keskkonnaministeerium ja kannab üle järgmiselt:

- 100 protsenti riigieelarvesse, kui maavaravaru kaevandatakse piiriveekogus, territoriaal- ja sisemeres või omavalitsusüksusteks jaotamata muus veekogus;
- 50 protsenti riigieelarvesse ja 50 protsenti kaevandamisala asukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse, kui maavaravaru kaevandatakse käesoleva lõike punktis 1 nimetatata piirkonnas asuvas üleriigilise tähtsusega maardlas;
- 100 protsenti kaevandamisala asukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse, kui maavaravaru kaevandatakse kohaliku tähtsusega maardlas.

- **Vee-erikasutustasud**

Laekub kohalikele omavalitsustele Veeseaduse alusel. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega vee erikasutusloa alusel. Vee erikasutuse tulu arvestab Keskkonnaministeerium, kes kannab sellest osa kohalikele omavalitsusele.

- **Saastetasud**

Saastetasu laekub kohalikele omavalitsustele saastetasu seaduse alusel. Tulu arvestab Keskkonnaministeerium ja kannab selle kohalikele omavalitsusele.

3. FINANTSEERIMISTEHINGUD

Vastavalt “Valla- ja linnaeelarve seadusele” võivad kohaliku omavalitsuse olemasolevad ja võetavad kohustused kokku moodustada eelarve puhastuludest kuni 60%. Laenukohustuse jääk 01.01.2009 on 6 269 630 kr. 2009 aasta laenude tagasimaksed 1 100 200 kr ja osakute ost OÜ Hiiumaa Prügila 175 200 ja 134 000 kr.

Soov võtta laenu 1 526 000 kr järgmiste tegevuste katteks:

- Vigri renoveerimiseks 800 000 kr
- Hiiumaa Prügila OÜ osakute ostmiseks 309 000 kr
- KIK'i projektide omafinantseering vee- ja kanalisatsioonile 137 000 kr
- Üldplaneeringu koostamiseks 80 000 kr
- Omafinantseerimisfondiks 200 000 kr

2008.a vaba jäägi võrra vähendada võetava laenu summat.

Võetud laenud ja nende tagasimaksed

Krediidiasutus	Laenu jääk seisuga 01.01.2009	Tagasimaksed (krooni)			
		2009	2010	2011	2012.....
Hansapank	3 960 230 kr Tähtajaga 20.09.2013	834 590	834 590	834 590	1 456 460
Hansapank	2 309 400 kr Tähtajaga 20.09.2017	263 933	263 933	263 933	1 517 601

4. KULUD

4.1 Kulude ülesehitus

Vastavalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6-le on kohaliku omavalitsuse ülesanneteks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja –teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja tänavate korrashoidu, juhul, kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita. Samuti on omavalitsusüksuse korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvialakoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hoolekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses.

Seadusjärgsete ülesannete täitmise planeerimiseks koostatakse kulude eelarve.

Kõrgessaare vallas 2009.a eelarves grupeeritakse kulud tegevusalapõhiselt järgmiselt:

- Üldvalitsemine (vallavolikogu, vallavalitsus, reservfond, valitsussektori muud teenused, võla teenindamine, osalemine maakondlikes või üle-Eestilistes organisatsioonides, omafinantseerimise fond)
- Avalik kord (konstaablile ja ühiskondlikele abipolitseinikele kuludeks)
- Majandus (maakorraldus, teede ja tänavate korrashoid, tuletornid, planeerimine)
- Keskkonnakaitse (jäätmekäitlus, heitveekäitlus, haljastus)
- Elamu- ja kommunaalmajandus (veevarustus, tänavavalgustus, elamumajandus, kalmistud, kommunaalmajanduse haldus)
- Kultuur, vaba aeg, sport (Vaba Aja Keskus, raamatukogu, kohalikud kultuuri- ja spordiüritused ja seltside toetamine, valla teataja)
- Haridus (lasteaed, põhikool, koolibuss, lasteaia-, põhikooli- ja huvikooliteenuste ostmine teistelt KOV-lt, õpilaskodu, ainesektsioonid)
- Sotsiaalne kaitse (puuetega inimesed, eakad, lastega pered, töötud, ravikindlustusega hõlmamata isikud, päevakeskus, valdkonna haldamine)

2009.aasta eelarve koostamisel on kulud majandusliku sisu järgi jaotatud vastavalt riigieelarve klassifikaatorile järgmistesse koondgruppidesse:

- Investeeringud art 15
- Toetused ja eraldised art 4
- Personalikulud art 50
- Majandamiskulud art 55
- Muud kulud art 6

Lisaks kuludele majandusliku sisu järgi kajastatakse laenude teenindamist ja osakute soetust finantseerimistingute grupis.

Investeeringud:

- Rajatiste või kinnistute ja selle osade soetused või nende renoveerimised

Sotsiaaltoetused:

- Peretoetused (koolitoetus, lapse sünnitoetus)
- Toimetulekutoetus ja täiendavad sotsiaaltoetused
- Hooldajatoetused koos erijuhtudel makstava sotsiaalmaksuga
- Õppetoetused (koolilõuna, koolimineva lapsele toetus, kooli sõidutoetus)
- Muud sotsiaalabitoetused (toetused juubeli puhul, matusetoetus, küttepuude toetus jms)
- Omavalitsusliitudele tegevustoetus
- Seltside tegevustoetused
- Liikmemaksud

Personalikulud:

- Miinimumpalgaks on hetkel arvestatud 4350 krooni, sotsiaalmaksu kuumääraks 2700 krooni, tööandja töötuskindlustusmaks 0,3%.

Majandamiskulud sisu järgi:

- Administreerimiskulud, lähetuskulud, koolituskulud, kinnistute, hoonete, ruumide, rajatiste majandamiskulud, sõidukite ülalpidamiskulud, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud, inventari kulud, masinate ja seadmete ülalpidamiskulud, toiduained ja toitlustusteened, hügieenitarbed, teavikud, õppevahendite ja koolituste kulud, vaba aja sisustamise kulud, sotsiaalteenused, vormiriietus – riidest inventar, muu erivarustus, muud majanduskulud jm.

Muud kulud:

- Maksu- ja Tolliametile tasutav käibemaks
- Riigilõivu kulu
- Loodusressursside kasutamise tasud
- Planeeritav reservfond
- Laenude intressikulud ja laenulepingute sõlmimise kulud

4.2 Üldvalitsemine

- **Vallavolikogu**

Liikmete tasud, natuke esinduskulusid.

- **Vallavalitsus**

Vallavanema, abivallavanema, vallasekretäri, asjaajaja ja koristaja töötasud koos maksudega. Vallavalitsuse liikmete hüvitis. Öppelaenu kustutamine.

Majandamiskuludes on kõikide halduste kulud bürootarvetele ja kirjavahetusele, vallamaja laua- ja mobiiltelefonidele, internetiühendusele, riist- ja tarkvara hooldusele ja kasutusele, vallamaja ülalpidamisega kaasnevatele kuludele, inventari soetuse kulud jne. Personalikoolitus, sõiduauto Subaru ülalpidamiskulud, isiklike sõiduautode ametisõitudeks kasutamise kulu. Lippude, vimplite jm soetus.

- **Raamatupidamine**

Pearaamatupidaja ja raamatupidaja personalikulud. Audiitoriteenus ning programmi Pmen kasutus ja arendustasu.

- **IT kulud**

Infospetsialisti (0,5 kohta) personalikulud. Kulud mobiiltelefonile, sõiduauto kasutamise kompensatsioon. Kajastatakse ka üldised infotehnoloogia kulud (kaablid, vastuvõtjad, kodulehe rent jms).

- **Registrite pidamine**

Registripidaja (0,5 kohta) personalikulud.

- **Pangateenused**

Tasud pankadele ülekannete eest, otsekorralduste tasud, TeleHansa kuutasud, krediitkaardi tasu.

Siin kajastatakse ka Maksu- ja Tolliametile ülekandmisele kuuluv käibemaks (hetkel ei ole planeeritud, lootuses, et mahaarvatav käibemaks on suurem, kui tasutav käibemaks tuludelt).

- **Esinduskulud**

Kulud seoses tähtpäevade ja meelepidamistega, vallavanema vastuvõtukulud, valla poolt korraldatavate konkursside, näituste avamiste jms kaasnevad kulud.

- **Reservfond**

Ettenägematuteks kuludeks. Kulud suunatakse "Reservfondi kasutamise korra" alusel vastavalt eraldamistele tegelikele tegevusaladele ja kuluartiklitele.

- **Valimiskomisjon**

Tegevus hõlmab valijate registreerimist, valimiste ja referendumite läbiviimist jne. Valimiskomisjoni pädevusse on antud mitmeid ülesandeid tuleb ka üldiste valimiste vahepeal teha kulutusi.

2009. a kohalike omavalitsuste valimised

- **Omavalitsusliidud**

Osalemisega seotud kulud HOL-is, EMOL-is, MTÜ Kõrgessaare Sadam, MTÜ Hiidlaste Koostöökogu, MTÜ Hiiukala, Hangete Korraldamise MTÜ.

- **Võla teenindamine**

Kajastatakse laenulepingute lepingutasud ja intressid.

Hetkel laenu olemas olnud laenu intress 5,48%, uue võetud laenu intress 6,615%.

Arvelduskrediidi intress 2008.a 7,6%.

- **Omafinantseerimise fond**

Omafinantseeringud:

- Uute projektide omafinantseeringud 100 000 kr
- Projektide kaasfinantseeringud 100 000 kr

4.3 Politsei

Kulud konstaabli ja abipolitseinike mobiiltelefonile ja bensiiniks.

4.4 Majandus

- **Maakorraldus**

Maanõuniku töötasu koos maksudega. Ajutiste lepingute all juriidilise abi osutamise eest tasu (kohtus esindamine).

Majanduskuludes kogumiku Maaõigus uuendused, mobiiltelefoni kulu, sõiduauto kasutamise kompensatsioon, programmi M-eXpert arendustasu.

- **Valla teed**

Investeeringuid teostatakse summas, mida eraldatakse riigi poolt. Hetkel summa kajastamata.

Tegevuskuludes planeeritakse võsa raiumist teede äärtest, teede hõõveldamist ja lumetõrjet.

- **Tuletornid**

Kõpu, Ristna ja Tahkuna tuletornide majandamise ja arendamise kulud, mis tehakse piletimüügi tulude arvelt. Projekte kavandatud Tahkunasse 500 000 kr, Kõppu 1 600 000 kr, Ristnasse 300 000 kr. MTÜ Eesti Tuletorniselts liikmemaks.

- **Planeerimine**

Planeeritud 10-ne bussiootepaviljoni inventariseerimine summas 5000 kr. Vajalik, et saaks ehitusregistris arvele võtta.

Üldplaneering 80 000 kr, detailplaneeringud 20 000 kr, riigilõivud ja teadete avaldamise kuulutused.

- **Lautri- ja puhkekohtade arendus**

Randade, lautrikohtade, mõisaaida jms korrashoid ja majandamine.

- **Tahkuna kordon mü**

Kajastatakse kulud elektrile jm, mis kaetakse Hiiumaa Militaarajalooseltsi poolt (tuludes art 3233 sees)

- **Majanduse haldus**

Ehitus- ja haldusnõuniku personalikulud. Nende mobiiltelefonide kulud ja sõiduauto kompensatsioon.

4.5 Keskkonnakaitse

- **Jäätmekäitlus**

Lisatasu ohtlike jäätmete vastuvõtmise eest. Töövõtuleping jäätmemajades korrashoiu tagamiseks ja muudeks prügikoristustöödeks. OÜ Hiiumaa Prügila le sihtfinantseerimine. Majanduskuludes prügivedu, jäätmeregister.

- **Heitveekäitlus**

Kulud Lauka ja Viskoosa kanalisatsiooni trasside ja puhastite korrashoiuks. Infotehnoloogias interneti püsiühenduskulu. Muudes kuludes saastetasud.

- **Haljastus**

Personalikulud kahele täiskoormusega töölisel lepingud seoses ajutiste heakorratöödega. Majanduskuludes kulud mobiiltelefonile, Renault Traficu ülalpidamisele koos kasutusliisinguga (kuumakse 3484,30kr). Kulud inventarile, tööriietele ja platside korrashoiule.

4.6 Elamu- ja kommunaalmajandus

- **Veemajandus**

Lauka, Viskoosa, Liudja ja Kõpu pumplate ja trasside majandamiskulud. Muude kulude all vee-erikasutustasud.

- **Tänavavalgustus**

Kulud elektrile ja jooksvaks korrashoiuks.

- **Elamumajandus**

Toetuste all kajastatakse värvikampaania raames tehtud kulutusi.

Värvikampaania

aasta	toetus (kr)
2006	10 313
2007	9 475
2008	6 903

Kuludes kajastatakse korterite Käina tee 28-7, Käina tee 14-16, Käina tee 14-17 elektrit, ühistute makse jne. Otsesed kulud kaetakse üürnike poolt ja kajastatakse tuludes art 322502 sees.

- **Kalmistud**

Kalmistuvahtide personalikulud. Reigi, Malvaste, Puski, Kõpu ülemise ja alumise kalmistu korrashoid. Vajaminevad korrashoiu materjalid (vesi, liiv, bensiin jne), inventar (rehad, kärud, kastekannud jne) jne.

- **Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus**

Personalikuludes veemajandustehniku ja puhastusseadmete lukksepa täiskoormusega kohtade ja süsteemispetsialisti 0,5 ametikoha personalikulud.

Majanduskuludes mobiiltelefoni kulu, sõiduauto kasutamise kompensatsioon, kulud inventarile, infotehnoloogiale, eririietusele.

4.7 Vaba aeg

- **Sportitegevus**

Valla spordiüritused ja saalihokivõistkondade võistlustel osalemised.

- **Vaba aja üritused**

Kajastatakse kulutusi Laulu- ja tantsupeol osalemisega, B7 noortelaagris osalemisele, mitmesugused muud ürituste ja näituste korraldamine.

- **Raamatukogu**

Koosseisus 2,5 ametikohta. Teenindatavate keskmine arv 1370.

Arvestatud on riigipoolse eraldus vähenemisega raamatute soetamiseks.

2009.a plaanis üritused lastele ja täiskasvanutele lugemishuvi suurendamiseks, kohtumised kirjanikega, koolitada arvutikasutamise õpetust (et leiaks vajalikku kirjandust ja infot nt. referaatide kirjutamiseks jms). Inventari soetuseks riulite soetus. Lauka teeninduspunktis elektroonilise laenutamise juurutamine.

- **Vaba Aja Keskus**

Ametikohti 5,5. Teenindatavate keskmine arv 120.

- **Kultuuriüritused**

VAK-i poolt korraldatavad üritused.

- **Seltsitegevus**

Tegevustoetus seltsidele ja kinnimakstava elektri ja interneti kulud.

- **Valla Teataja**

Valla teataja, mis ilmub alates 2001 aastast 1 kord kuus, väljaandmisega seotud kulud. Trükiarv on 620 eksemplari.

4.8 Haridus

- **Lasteaed Vigri**

Koosseisus 14,25 ametikohta. Õpetajatele planeeritud palgatõus, teistel töötajatel tasu 2008. a tasemel. Ajutiste lepingutega tasustatakse logopeedi (~0,25 kohta) ja rahvatantsuringi (vastavalt tehtud tundidele).

Majandamiskuludes jooksvad kulud kinnistule, administreerimisele ja lastega tegelemisele. Koolitused ja üritused planeeritud vastavalt tööplaanile.

- **Lauka Põhikool**

Koolis 2008/2009 õppeaastal 94 last.

- **Söökla**

Koolilõuna valmistamine õpilastele.

- **Ostetav haridusteenus**

Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §44¹ osalevad munitsipaalkooli tegevuskulude katmises täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate nende haldusterritooriumil elavate õpilaste arvuga.

Hetkel õpivad meie valla 58 last kuues erinevas omavalitsuses.

- **Koolibuss**

Toetuste all kajastatakse gümnaasiumites õppivate noorte osaline ühistranspordi kulu (Vallavolikogu 09.12.2005 määrus nr 03).

Muude majanduskulude all kajastatakse dotatsiooni õpilasveo korraldamiseks (hetkel 32 675 krooni kuus) ja kuukaartide kasutamise kulu liinibussi kasutavatele Lauka Põhikooli õpilastele (hetkel 30 last, keskmise kasutusega 10 000 krooni kuus).

- **Ainesektsioonid**

Kajastatakse tasandusfondis eraldatud vahendeid ainesektsioonide ja ühisürituste tegevusteks. Eraldus 16 000 kr.

- **Õpilaskodu**

Riigi poolt eraldatakse vahendeid. Hetkel õpilaskodus 7 last. Hetkel kajastamata.

4.9 Sotsiaalteenused

- **Hooldaja toetus**

Toetus raske ja sügava puudega inimeste hooldajatele. Toetus raske puude (10 inimest) korral 240 krooni kuus hooldajale, sügava puude (20 inimest) korral 400 krooni kuus. Tööta (6 hooldajat) hooldajate eest makstakse sotsiaalmaksu.

- **Päevakeskus**

Kulusid teostatakse valla eelarvest, kui ka Sotsiaalkindlustusametilt saadavalt tuludest. Ametikohti 2 (valla eelarvest) ja 0,6 kohta riigieraldistest.

Majanduskuludes planeeritud san.sõlme remont Laukal. Üritused planeeritud vastavalt ürituste kavale.

- **Koduteenused**

Koosseisus 2 ametikohta. Hooldatavate arv keskmiselt 19.

Majanduskuludes planeeritud mobiiltelefonide kulud, lähetused seoses hooldatavate sõitudega mandrile arstide juurde. Sõiduautode kulud remondile, hooldusele, kütusele, kasutusliisingule (VW Caddy 4 092 krooni kuus).

- **Hooldekoduteenus**

Hetkel tasume 3 inimese eest osaliselt (kohatasu – inimese pension = valla osa), hetkel kuu summad 2339, 3290 ja 3947 kr. Kahe inimese eest tasuvad sugulased kuus a´1 000 krooni vallale tagasi (tuludes art 322403).

- **Lapsehoiuteenus**

Riigieraldis ja hetkel summad planeerimata.

- **Töötute sotsiaalne kaitse**

- **Sotsiaaleluruumid**

Näkmani tee 5-14 ja Tööstuse tee 28-4 hooldus- ja korrashoiukulud. Jooksvad kulud tasuvad üürnikud ja tulu kajastub art 322502.

- **Toimetulekutoetus**

Eraldus riigilt tasandusfondi koosseisus.

- **Sotsiaalhaldus**

Sotsiaalnõuniku ja lastekaitse- ja pereabi spetsialisti personalikulud. Majandamiskuludes kulud mobiiltelefonidele. Kulud sõiduauto kasutamise kompensatsiooniks.

- **Eespool nimetamata sots.toetused, -teenused ja –kulud**

Sünnitoetused, koolitoetused, õppetoetused (koolimineva lapse lasteaia õppetasu ja lõunasöök, toiduraha avalduse alusel). Toetused juubelite, kuldpulmade, matuste korral, raviotstarbeline toetus, muud ühekordsed toetused.

Majanduskuludes transport lastelaagrisse, tugiisikuteenusega seotud sõidud. Ravikindlustamata isikute raviteenused, tugiisikuteenus, psühholoogiline nõustamine, varjupaigategenus, tehnilised abivahendid.

6. AASTATE VÕRDLUS

6.1 Tulud

tulu_liik	nimi	Tulud 2006	Tulud 2007	Esialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa-eelarvega 2008	2009 projekt
3	TULUDE K	17 967 343	27 226 315	22 357 316	25 266 148	18 615 000
30	Maksud	8 168 567	10 646 396	11 450 000	12 529 310	11 500 000
3000	Füüsilise is	6 528 174	8 589 634	9 500 000	10 579 310	9 600 000
3030	Maamaks	1 640 393	2 056 762	1 950 000	1 950 000	1 900 000
32	Kaupade ja	1 664 494	1 870 269	2 064 987	1 798 950	1 936 400
320	Riigilõivud	64 894	122 169	110 000	160 000	103 500
32001	Ehitus-ja ka	57 429	117 299	105 000	155 000	100 000
32002	Vallasekret	1 765	970	1 000	1 000	500
32004	Registri riig	5 700	3 900	4 000	4 000	3 000
322	<i>Kaupade ja</i>	<i>1 020 416</i>	<i>958 903</i>	<i>1 077 233</i>	<i>968 756</i>	<i>1 086 490</i>
<u>3220</u>	<u>Laekumise</u>	<u>462 790</u>	<u>511 450</u>	<u>462 285</u>	<u>467 041</u>	<u>502 700</u>
322001	Söökla teer	26 072	43 575	34 320	38 010	40 000
322002	Lasteaia õp	47 448	49 600	49 725	49 725	45 200
322003	Lasteaia toi	73 135	82 523	95 000	95 000	95 000
322004	Kooli toidur	227 313	245 597	237 440	237 440	220 000
322005	Töövihikute	22 945	2 410	0	1 066	0
322006	Muusikakla	4 400	3 500	4 500	4 500	4 500
322009	Muud harid	54 054	80 757	41 300	41 300	76 000
322010	Muu koolitu	7 423	3 488		0	22 000
<u>3221</u>	<u>Laekumise</u>	<u>15 118</u>	<u>37 001</u>	<u>18 000</u>	<u>24 500</u>	<u>30 000</u>
322102	Videolaenu	2 426	1 662	2 000	2 000	0
322103	Raamatuko	1 897	1 034	1 000	1 000	2 000
322104	VAK'i tasuli	6 595	10 750	15 000	21 500	28 000
322109	Muud tulud	4 200	23 555	0	0	0
<u>3222</u>	<u>Laekumise</u>	<u>3 600</u>	<u>9 490</u>	<u>27 000</u>	<u>27 000</u>	<u>13 000</u>
<u>3224</u>	<u>Laekumise</u>	<u>76 049</u>	<u>78 374</u>	<u>92 628</u>	<u>104 590</u>	<u>109 000</u>
322401	Koduteenus	28 377	32 163	32 000	52 000	62 000
322402	Muud sots.t	6 820	19 766	12 000	12 000	20 500
322403	Hooldekodu	12 000	17 900	46 128	23 998	24 000
322404	Päevakeski	28 735	8 545	2 500	16 592	2 500
322405	Toetuse voi	117	0		0	0
<u>3225</u>	<u>Laekumise</u>	<u>114 209</u>	<u>134 695</u>	<u>209 030</u>	<u>134 030</u>	<u>174 690</u>
322501	Vesivarustu	100 030	107 435	187 100	107 100	117 200
322502	Eluruumide	14 179	27 261	21 930	26 930	57 490
<u>3226</u>	<u>Laekumise</u>	<u>329 451</u>	<u>161 499</u>	<u>249 500</u>	<u>189 500</u>	<u>243 100</u>
<u>3229</u>	<u>Laekumise</u>	<u>19 200</u>	<u>26 394</u>	<u>18 790</u>	<u>22 095</u>	<u>14 000</u>
32291	erastamise	3 000	0	0		
32292	erastamise	7 750	4 100	2 200	5 505	3 000
32293	veoseluba	0	0	900	900	1 000
32294	kantseleite	374	90	200	200	
32295	muu	8 076	22 204	15 490	15 490	10 000

tulu_liik	nimi	Tulud 2006	Tulud 2007	Eesialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa- eelarvega 2008	2009 projekt
323	<i>Kaupade ja</i>	<i>579 184</i>	<i>789 197</i>	<i>877 754</i>	<i>670 194</i>	<i>746 410</i>
<u>3232</u>	<u>Laekumised</u>	<u>477 010</u>	<u>674 880</u>	<u>770 000</u>	<u>543 980</u>	<u>620 000</u>
323202	Kõpu tuleto	398 330	423 590	450 000	365 280	400 000
323203	Tahkuna tu	78 680	167 710	200 000	100 000	120 000
323204	Ristna tulet	0	83 580	120 000	78 700	100 000
<u>3233</u>	<u>Üüri- ja rendi</u>	<u>57 108</u>	<u>62 135</u>	<u>59 344</u>	<u>78 404</u>	<u>85 000</u>
<u>3237</u>	<u>Laekumised</u>	<u>31 355</u>	<u>31 410</u>	<u>43 410</u>	<u>31 410</u>	<u>31 410</u>
32371	Hoonestusõ	31 200	31 200	31 200	31 200	31 200
32372	maa renditu	155	210	12 210	210	210
<u>3238</u>	<u>Muu kaupade</u>	<u>13 711</u>	<u>20 772</u>	<u>5 000</u>	<u>16 400</u>	<u>10 000</u>
35	Toetused	7 293 593	14 521 545	8 424 329	10 590 958	4 645 600
<u>3500</u>	<u>Sihtotstarbe</u>	<u>432 252</u>	<u>1 137 963</u>	<u>462 549</u>	<u>1 946 582</u>	<u>156 100</u>
35000002	Haridus- ja	105 000	130 500	81 000	150 000	
35000005	Keskkonnar	0	116 500			
35000006	Kultuurimin	2 542	388 844		438 857	
35000008	PRIA-kooliõ	32 502	24 343	25 000	41 000	
35000009	Rahandusm	0	7 476	13 185	13 185	13 900
35000011	Sotsiaalmin	71 466	79 000		696 767	109 200
35000014	Maavalitsus	0	7 740	92 556	17 400	
350001	kohaliku or	44 115	41 790	41 580	56 580	33 000
350002	valitsussekt	40 200	43 000	10 000	50 700	
350003	valitsussekt	103 027	164 070	73 800	381 800	
35008	muudelt res	33 400	134 700	125 428	100 293	
<u>3502</u>	<u>Sihtotstarbe</u>	<u>1 720 144</u>	<u>8 592 594</u>	<u>2 515 236</u>	<u>3 210 832</u>	<u>0</u>
35020002	Haridus- ja	0	2 000 000		150 000	
35020006	Kultuurimin	700 000	550 000	500 000	625 000	
35020007	Majandusm	675 000	1 040 000	1 569 300	1 569 300	
350203	valitsussekt	345 144	5 002 594	445 936	866 532	
<u>352</u>	<u>Mittesihots</u>	<u>5 141 197</u>	<u>4 790 988</u>	<u>5 446 544</u>	<u>5 433 544</u>	<u>4 489 500</u>
<u>3520</u>	<u>valitsussekt</u>	<u>4 226 973</u>	<u>4 790 988</u>	<u>5 446 544</u>	<u>5 433 544</u>	<u>4 489 500</u>
35200171	Tasandusfc	834 000	1 371 000	1 275 000	1 282 000	958 000
35200172	Tasandusfc	3 392 973	3 419 988	4 171 544	4 151 544	3 531 500
3528	muudelt res	914 224	0	0	0	
38	Muud tulud	840 689	188 105	418 000	346 930	533 000
381	Materiaalse	446 450	17 000	155 000	0	205 000
382	Tulud varac	340 615	155 243	248 000	328 180	313 000
<u>3825</u>	<u>Rendi- ja üi</u>	<u>339 675</u>	<u>152 362</u>	<u>247 000</u>	<u>325 790</u>	<u>312 000</u>
382510	kohaliku tä	325 746	142 175	235 000	316 210	300 000
382540	Laekumine	13 929	10 187	12 000	9 580	12 000
388	Muud tulud	53 624	15 862	15 000	18 750	15 000

6.2 Kulud

teg_ala	kulu_liit	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa-eelarvega 2008	2009 projekt
01	0	ÜLDISED VALITSUSKULUD	2 514 161	2 266 261	3 067 039	3 290 761	2 951 000
01	15	Materiaalsete ja imm	0	0	0	0	0
01	4	Eraldised	144 283	130 637	477 565	426 539	400 700
01	5	Tegevuskulud	2 161 665	1 890 281	2 347 374	2 602 502	2 172 000
01	50	Personalikulud	1 178 258	1 351 721	1 659 258	1 633 580	1 613 000
01	55	Majandamiskulud	983 407	538 560	688 116	968 922	559 000
01	6	Muud kulud	208 213	245 343	242 100	261 720	378 300
01111	0	Volikogu	171 488	181 680	210 949	210 949	195 600
01111	5	Tegevuskulud	171 488	181 680	210 949	210 949	195 600
01111	50	Personalikulud	157 070	171 717	203 949	203 949	191 600
01111	55	Majandamiskulud	14 418	9 964	7 000	7 000	4 000
01112	0	Valla- ja linnavalitsus	2 033 602	1 714 016	2 070 218	2 362 894	1 932 400
01112	5	Tegevuskulud	1 984 822	1 707 100	2 070 118	2 361 774	1 931 400
01112	50	Personalikulud	1 021 188	1 180 004	1 415 852	1 420 802	1 421 400
01112	55	Majandamiskulud	963 634	527 096	654 266	940 972	510 000
01112	6	Muud kulud	48 780	6 916	100	1 120	1 000
01114	0	Reservfond	0	0	20 000	11 500	25 000
01114	6	Muud kulud	0	0	20 000	11 500	25 000
01600	0	muud üldised valitsu	131 070	132 137	178 464	376 274	245 700
01600	4	Eraldised	130 270	130 637	176 664	374 774	200 700
01600	5	Tegevuskulud	800	1 500	1 500	1 500	45 000
01600	55	Majandamiskulud	800	1 500	1 500	1 500	45 000
01700	0	Valitsussektori võla t	159 434	238 427	222 000	249 100	352 300
01700	6	Muud kulud	159 434	238 427	222 000	249 100	352 300
01800	0	Üldiseloomuga üleka	18 013	0	365 708	80 044	200 000
01800	4	Eraldised	14 013	0	300 901	51 765	200 000
01800	5	Tegevuskulud	4 000	0	64 807	28 279	0
01800	50	Personalikulud	0	0	39 457	8 829	0
01800	55	Majandamiskulud	4 000	0	25 350	19 450	0
03	0	AVALIK KORD JA JU	1 424	2 963	3 000	12 840	3 000
03	5	Tegevuskulud	1 424	2 963	12 840	2 317	3 000
03	55	Majandamiskulud	1 424	2 963	12 840	2 317	3 000
03100	0	Politsei	1 424	2 963	3 000	12 840	3 000
03100	5	Tegevuskulud	1 424	2 963	12 840	2 317	3 000
03100	55	Majandamiskulud	1 424	2 963	3 000	12 840	3 000

teg_ala	kulu_liik	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa-eelarvega 2008	2009 projekt
04	0	MAJANDUS	1 747 339	2 817 911	3 422 553	3 298 485	1 305 700
04	15	Materiaalsete ja imrr	754 496	884 660	1 724 783	1 747 783	0
04	4	Eraldised	12 000	300 000	1 600	1 600	0
04	5	Tegevuskulud	980 193	1 633 010	1 696 170	1 549 102	1 303 700
04	50	Personalikulud	283 463	295 564	374 838	373 553	360 600
04	55	Majandamiskulud	696 731	1 337 446	1 321 332	1 175 549	943 100
04	6	Muud kulud	650	240	0	0	2 000
04210	0	Maakorraldus	166 873	186 544	212 717	212 717	204 500
04210	5	Tegevuskulud	166 873	186 544	212 717	212 717	204 500
04210	50	Personalikulud	135 068	148 274	176 755	176 755	179 400
04210	55	Majandamiskulud	31 805	38 270	35 962	35 962	25 100
04510	0	Maanteetransport- ja	846 940	1 340 174	1 878 447	1 878 447	145 000
04510	15	Materiaalsete ja imrr	754 496	884 660	1 724 783	1 724 783	
04510	4	Eraldised	0	300 000	0	0	
04510	5	Tegevuskulud	92 444	155 514	153 664	153 664	145 000
04510	50	Personalikulud	0	0	10 664	10 664	0
04510	55	Majandamiskulud	92 444	155 514	143 000	143 000	145 000
04730	0	Tuletornid kokku	511 858	852 745	909 970	727 460	620 000
04730	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	0	23 000	0
04730	4	Eraldised	0	0	1 600	1 600	0
04730	5	Tegevuskulud	511 858	852 745	908 370	702 860	620 000
04730	50	Personalikulud	13 361	0	0	0	
04730	55	Majandamiskulud	498 498	852 745	908 370	702 860	620 000
04740	0	Üldmajanduslikud ar	63 199	268 340	221 664	287 106	140 000
04740	4	Eraldised	10 000	0	0	0	0
04740	5	Tegevuskulud	52 549	268 100	221 664	287 106	138 000
04740	50	Personalikulud	0	0	10 664	9 379	0
04740	55	Majandamiskulud	52 549	268 100	211 000	277 727	138 000
04740	6	Muud kulud	650	240	0	0	2 000
04900	0	Muu majandus (sh m	156 469	170 108	199 755	192 755	196 200
04900	5	Tegevuskulud	156 469	170 108	199 755	192 755	196 200
04900	50	Personalikulud	135 034	147 290	176 755	176 755	181 200
04900	55	Majandamiskulud	21 435	22 818	23 000	16 000	15 000
05	0	KESKKONNAKAITSE	567 996	6 411 449	797 408	1 447 385	663 100
05	15	Materiaalsete ja imrr	0	5 890 420	141 400	608 729	77 000
05	4	Eraldised	1 340	25 506	25 560	25 560	20 000
05	5	Tegevuskulud	535 899	465 355	590 448	617 256	533 100
05	50	Personalikulud	148 048	163 882	195 270	205 268	207 400
05	55	Majandamiskulud	387 851	301 473	395 178	411 988	325 700
05	6	Muud kulud	30 757	30 168	40 000	20 640	33 000
05100	0	Jäätmekäitlus (sh pri	58 344	5 980 404	224 716	890 463	101 100
05100	15	Materiaalsete ja imrr	0	5 890 420	141 400	608 729	0
05100	4	Eraldised	0	25 506	25 560	25 560	20 000
05100	5	Tegevuskulud	58 044	64 478	57 756	80 974	81 100
05100	50	Personalikulud	2 762	5 901	7 078	17 076	30 400
05100	55	Majandamiskulud	55 282	58 578	50 678	63 898	50 700
05100	6	Muud kulud	300	0	0	0	

teg_ala	kulu_liik	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esiagne eelarve 2008	Eelarve koos lisa- eelarvega 2008	2009 projekt
05200	0	Heitveekäitlus	274 301	185 465	227 500	211 030	280 000
05200	5	Tegevuskulud	252 013	162 257	195 000	190 390	170 000
05200	55	Majandamiskulud	252 013	162 257	195 000	190 390	170 000
05200	6	Muud kulud	22 288	23 208	32 500	20 640	33 000
05400	0	Heakord, haljastus -E	235 351	245 580	345 192	345 892	282 000
05400	4	Eraldised	1 340	0	0	0	
05400	5	Tegevuskulud	225 841	238 620	337 692	345 892	282 000
05400	50	Personalikulud	145 286	157 982	188 192	188 192	177 000
05400	55	Majandamiskulud	80 556	80 638	149 500	157 700	105 000
05400	6	Muud kulud	8 169	6 960	7 500	0	0
06	0	ELAMU- JA KOMMUN	581 175	845 571	760 511	2 236 431	747 400
06	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	96 760	723 000	60 000
06	4	Eraldised	0	18 781	18 000	610 000	10 000
06	5	Tegevuskulud	561 628	807 901	621 751	886 161	651 400
06	50	Personalikulud	297 199	342 456	421 751	421 751	434 300
06	55	Majandamiskulud	264 429	465 445	200 000	464 410	217 100
06	6	Muud kulud	19 547	18 889	24 000	17 270	26 000
06300	0	Veevarustus	119 966	99 144	190 760	1 084 230	191 800
06300	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	96 760	181 000	60 000
06300	4	Eraldised	0	0	0	600 000	
06300	5	Tegevuskulud	100 419	80 255	70 000	286 310	105 800
06300	55	Majandamiskulud	100 419	80 255	70 000	286 310	105 800
06300	6	Muud kulud	19 547	18 889	24 000	16 920	26 000
06400	0	Tänavavalgustus	29 486	35 023	40 000	40 000	40 000
06400	5	Tegevuskulud	29 486	35 023	40 000	40 000	40 000
06400	55	Majandamiskulud	29 486	35 023	40 000	40 000	40 000
06601	0	Elamu- ja kommunaa	101 697	47 934	48 000	308 000	37 300
06601	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	0	260 000	
06601	4	Eraldised	0	18 781	18 000	10 000	10 000
06601	5	Tegevuskulud	101 697	29 152	30 000	37 650	27 300
06601	55	Majandamiskulud	101 697	29 152	30 000	37 650	27 300
06601	6	Muud kulud	0	0	0	350	
06602	0	Kalmistud	131 686	440 455	193 937	512 337	182 000
06602	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	0	282 000	0
06602	5	Tegevuskulud	131 686	440 455	193 937	230 337	182 000
06602	50	Personalikulud	113 945	137 695	158 937	158 937	161 000
06602	55	Majandamiskulud	17 741	302 760	35 000	71 400	21 000
06605	0	Muud elamu- ja komr	198 339	223 017	287 814	291 864	296 300
06605	5	Tegevuskulud	198 339	223 017	287 814	291 864	296 300
06605	50	Personalikulud	183 254	204 762	262 814	262 814	273 300
06605	55	Majandamiskulud	15 085	18 255	25 000	29 050	23 000

teg_ala	kulu_liik	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa-eelarvega 2008	2009 projekt
08	0	VABA AEG, KULTUU	4 034 727	2 837 550	3 040 724	3 915 985	2 188 600
08	15	Materiaalsete ja imrr	1 415 852	617 301	500 000	970 000	0
08	4	Eraldised	693 272	80 045	52 197	283 556	37 000
08	5	Tegevuskulud	1 920 655	2 140 369	2 488 527	2 650 329	2 151 600
08	50	Personalikulud	718 697	837 601	975 499	1 002 614	1 021 500
08	55	Majandamiskulud	1 201 958	1 302 769	1 513 028	1 647 715	1 130 100
08	6	Muud kulud	4 948	0	0	0	0
08102	0	Sporditegevus (piirk	159 314	196 386	208 000	233 800	181 000
08102	5	Tegevuskulud	159 314	196 386	208 000	233 800	181 000
08102	50	Personalikulud	1 866	0	0	0	0
08102	55	Majandamiskulud	157 448	196 386	208 000	233 800	181 000
08109	0	Vaba aja üritused	79 840	170 157	96 609	163 959	50 000
08109	4	Eraldised	7 000	14 400	0	3 800	0
08109	5	Tegevuskulud	72 840	155 757	96 609	160 159	50 000
08109	50	Personalikulud	7 471	31 236	6 665	27 680	8 000
08109	55	Majandamiskulud	65 369	124 521	89 944	132 479	42 000
08201	0	Kõrgessaare raamati	443 378	466 135	565 583	570 089	492 600
08201	4	Eraldised	1 000	0	0	0	0
08201	5	Tegevuskulud	442 378	466 135	565 583	570 089	492 600
08201	50	Personalikulud	209 843	242 340	292 233	292 233	287 000
08201	55	Majandamiskulud	232 535	223 795	273 350	277 856	205 600
08202	0	Kõrgessaare Vaba Aj	2 458 143	1 732 233	1 880 335	2 382 175	1 192 500
08202	15	Materiaalsete ja imrr	1 415 852	617 301	500 000	970 000	0
08202	5	Tegevuskulud	1 041 291	1 114 932	1 380 335	1 412 175	1 192 500
08202	50	Personalikulud	499 517	564 024	676 601	682 701	726 500
08202	55	Majandamiskulud	541 774	550 908	703 734	729 474	466 000
08202	6	Muud kulud	1 000	0	0	0	0
08208	0	Kultuuriüritused	117 809	139 760	185 000	210 000	174 500
08208	5	Tegevuskulud	117 809	139 760	185 000	210 000	174 500
08208	55	Majandamiskulud	117 809	139 760	185 000	210 000	174 500
08209	0	Seltsitegevus-MTÜde	739 089	88 895	58 197	308 962	51 000
08209	4	Eraldised	685 272	65 645	52 197	279 756	37 000
08209	5	Tegevuskulud	49 869	23 416	6 000	29 206	14 000
08209	50	Personalikulud				12 100	
08209	55	Majandamiskulud	49 869	23 416	6 000	17 106	14 000
08209	6	Muud kulud	3 948	0	0	0	0
09	0	HARIDUS	6 778 698	9 886 763	8 523 526	9 953 333	8 891 000
09	15	Materiaalsete ja imrr	264 768	2 300 721	0	1 072 500	800 000
09	4	Eraldised	257 504	255 817	255 000	255 000	225 200
09	5	Tegevuskulud	6 256 426	7 330 225	8 268 526	8 625 833	7 865 800
09	50	Personalikulud	4 096 162	4 546 317	5 693 119	5 723 279	5 494 400
09	55	Majandamiskulud	2 160 264	2 783 908	2 575 407	2 902 554	2 371 400
09110	0	Eelharidus - Lasteaia	1 595 744	2 005 549	2 084 475	2 282 975	2 900 000
09110	15	Materiaalsete ja imrr	47 088	298 717	0	190 000	800 000
09110	5	Tegevuskulud	1 548 656	1 706 832	2 084 475	2 092 975	2 100 000
09110	50	Personalikulud	1 088 324	1 215 368	1 605 998	1 605 998	1 686 300
09110	55	Majandamiskulud	460 332	491 465	478 477	486 977	413 700

teg_ala	kulu_liik	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esiagne eelarve 2008	Eelarve koos lisa-eelarvega 2008	2009 projekt
09212	0	Põhikool kokku	4 876 016	7 443 412	5 990 646	7 071 953	5 560 000
09212	15	Materiaalsete ja imrr	217 680	2 002 004	0	882 500	0
09212	4	Eraldised	221 247	226 500	220 000	220 000	190 200
09212	5	Tegevuskulud	4 437 088	5 214 909	5 770 646	5 969 453	5 369 800
09212	50	Personalikulud	3 007 838	3 330 950	4 087 121	4 111 281	3 808 100
09212	55	Majandamiskulud	1 429 251	1 883 959	1 683 525	1 858 172	1 561 700
09600	0	Õpilasveo eriliinid- k	294 391	317 932	330 000	411 000	415 000
09600	4	Eraldised	36 256	29 317	35 000	35 000	35 000
09600	5	Tegevuskulud	258 135	288 615	295 000	376 000	380 000
09600	55	Majandamiskulud	258 135	288 615	295 000	376 000	380 000
09601	0	Muud hariduse abite	0	118 369	118 405	187 405	16 000
09601	5	Tegevuskulud	0	118 369	118 405	187 405	16 000
09601	50	Personalikulud				6 000	
09601	55	Majandamiskulud	0	118 369	118 405	181 405	16 000
10	0	SOTSIAALNE KAITSI	1 737 511	1 832 529	2 573 012	3 243 635	1 981 800
10	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	200 000	200 000	0
10	4	Eraldised	778 140	649 769	819 671	835 071	571 900
10	5	Tegevuskulud	959 371	1 182 761	1 553 341	2 208 164	1 409 900
10	50	Personalikulud	456 229	583 333	753 066	810 814	833 800
10	55	Majandamiskulud	503 142	599 428	800 275	1 397 350	576 100
10	6	Muud kulud	0	0	0	400	0
10121	0	Muu puuetega inimes	153 197	157 412	190 536	190 536	169 800
10121	4	Eraldised	148 399	157 412	190 536	190 536	169 800
10121	5	Tegevuskulud	4 798	0	0	0	
10121	55	Majandamiskulud	4 798	0	0	0	
102002	0	Lauka Päevakeskus	0	332 755	512 991	661 362	454 200
102002	5	Tegevuskulud	0	332 755	512 991	661 362	454 200
102002	50	Personalikulud	0	159 072	239 061	253 577	286 300
102002	55	Majandamiskulud	0	173 684	273 930	407 785	167 900
102011	0	Koduteenused	253 898	335 719	342 505	371 705	400 200
102011	5	Tegevuskulud	253 898	335 719	342 505	371 705	400 200
102011	50	Personalikulud	149 340	162 984	192 005	192 005	225 400
102011	55	Majandamiskulud	104 559	172 735	150 500	179 700	174 800
102013	0	Tohvri Hooldekodu	55 903	89 565	140 256	133 126	114 900
102013	4	Eraldised	0	0	0	15 000	0
102013	5	Tegevuskulud	55 903	89 565	140 256	118 126	114 900
102013	55	Majandamiskulud	55 903	89 565	140 256	118 126	114 900
10402	0	Muu perekondade ja	0	1 430	6 310	23 710	0
10402	4	Eraldised	0	0	6 310	23 710	0
10402	5	Tegevuskulud	0	1 430	0	0	0
10402	55	Majandamiskulud	0	1 430	0	0	0

teg_ala	kulu_liik	nimi	kulud 2006	kulud 2007	Esialgne eelarve 2008	Eelarve koos lisa- eelarvega 2008	2009 projekt
10600	0	Eluasemeteenused s	8 196	13 416	228 559	228 559	17 500
10600	15	Materiaalsete ja imrr	0	0	200 000	200 000	0
10600	5	Tegevuskulud	8 196	13 416	28 559	28 159	17 500
10600	55	Majandamiskulud	8 196	13 416	28 559	28 159	17 500
10600	6	Muud kulud	0	0	0	400	0
10701	0	Riiklik toimetulekuto	586 189	448 119	412 715	392 715	220 000
10701	4	Eraldised	514 683	377 599	301 715	284 715	177 000
10701	5	Tegevuskulud	71 505	70 519	111 000	108 000	43 000
10701	55	Majandamiskulud	71 505	70 519	111 000	108 000	43 000
109001	0	Sotsiaalhaldus	172 882	286 198	356 402	357 752	346 500
109001	4	Eraldised	0	0	0		
109001	5	Tegevuskulud	172 882	286 198	356 402	357 752	346 500
109001	50	Personalikulud	157 901	253 315	314 002	314 002	314 100
109001	55	Majandamiskulud	14 981	32 883	42 400	43 750	32 400
109002	0	eespool nimet. sots.t	90 210	151 143	382 738	382 738	258 700
109002	4	Eraldised	83 090	113 365	321 110	321 110	225 100
109002	5	Tegevuskulud	7 120	37 777	61 628	61 628	33 600
109002	50	Personalikulud	0	0	7 998	7 998	8 000
109002	55	Majandamiskulud	7 120	37 777	53 630	53 630	25 600
		Kulud kokku	15 448 870	24 634 737	19 120 734	24 108 094	18 731 600